

WMI i nowe wcielenie klawiatury

OKNA I KLAWISZE

WMI to nieduży i szybki menedżer okien obsługiwany za pomocą klawiatury.

PHILIPP KLEIN

Nastaly trudne czasy dla użytkowników preferujących obsługę programów za pomocą klawiatury i pracę w środowiskach o niewielkich rozmiarach. Większość menedżerów okien wyposażona jest w menu, panele i ikony, a uruchamianie aplikacji odbywa się wyłącznie za pomocą wskazywania kursorem myszy i klikania. Duże projekty, takie jak KDE czy Gnome, mają dodatkowo skomplikowane animacje i inne funkcje, których wielu użytkowników po prostu nie potrzebuje. Często spowalniają one działanie menedżera okien.

Window Manager Improved (WMI) (ang. „ulepszony menedżer okien”) to szybki, niewielkich rozmiarów program, w którym szczególny nacisk położono na obsługę za pomocą klawiatury [1]. Wyjątkowa prędkość działania WMI jest szczególną zaletą dla użytkowników starszego sprzętu.

Idee i założenia

Pomysł stworzenia jak najmniejszego menedżera okien, obsługiwanego głównie z klawiatury, nie jest nowy – podobne założenia przyświecały innym projektom, takim jak np. LarsWM [2], ION [3], evilwm [4] i ratpoison [5]. Wszystkie te narzędzia oferują dwa tryby pracy. W dolnej części ekranu znajduje się wiersz do wprowadzania poleceń, uaktywniany za naciśnięciem klawiszy [ALT + e]. W trybie poleceń (command mode) urucha-

miać można programy zainstalowane w systemie; inaczej mówiąc, menedżer okien pełni funkcję prostego terminala. W drugim trybie – trybie sterowania (input mode), uruchamianym za pomocą klawiszy [ALT + i], używać można skrótów sterujących programem.

Instalacja

Ze strony projektu WMI [1] pobrać można program w różnych formatach. Są tam nie tylko archiwa zawierające kod źródłowy, ale także pakiety binarne przeznaczone dla Debiana i Slackware oraz pakiety RPM. Instalowanie pakietu odbywa się zgodnie ze zwykłą procedurą. Podobnie przebiega budowanie kodu źródłowego, uruchamiane standardową sekwencją poleceń: `./configure; make; sudo make install`. Po zainstalowaniu WMI trzeba ustawić go jako domyślny menedżer okien. Jeżeli pracujesz w trybie tekstowym, możesz zrobić to za pomocą wpisu w pliku `~/.xinitrc`, tak jak pokazano na Listingu 1. (Trzy ostatnie wiersze nie są w tej chwili istotne – zajmiemy się nimi później.)

Listing 1 nie będzie miał wpływu na logowanie się do środowiska graficznego przez GDM albo KDM.

Zaczynamy!

Przy pierwszym uruchomieniu WMI nie zobaczysz menu ani żadnych innych zjawisk, towarzyszących zwykle uruchomieniu aplikacji za pomocą wskazywania i klikania. Pojawi się natomiast strona zawierająca plik pomocy menedżera WMI (manpage), opisująca pierwsze kroki w programie i objaśniająca działanie dwóch trybów jego pracy. Zaczniemy właśnie od tego. Pierwszą rzeczą, którą chcemy zrobić, jest uporządkowanie pulpitu. W tym celu podzielimy go na kilka obszarów (przestrzeni roboczych). Podejście to jest Ci prawdopodobnie znajome – większość menedżerów okien pozwala na tworzenie obszarów roboczych, zwanych też *wirtu-*

alnymi pulpitemi. Warto jest tak ustalić ich liczbę, aby ułatwiało to pracę; możesz na przykład podzielić środowisko w zależności od typu aplikacji. Jeden z obszarów przeznaczyc można na komunikację (poczta elektroniczna, IRC, Jabber itp.), drugi na surfowanie po Internecie, a trzeci na pracę w OpenOffice. Aby utworzyć te obszary, musimy najpierw przejść do trybu sterowania, naciśnięciem klawiszy [ALT + i]. Zyskamy w ten sposób dostęp do poleceń charakterystycznych dla WMI. Teraz wpisz

```
create-workspace
```

– program poprosi o podanie nazwy nowego obszaru roboczego. Wpisanie *Browser* utworzy obszar o tej właśnie nazwie. Pojawi się on w dolnej części pulpitu. Aby uruchomić przeglądarkę, musisz najpierw przejść do trybu poleceń, używając klawiszy [ALT + e]. Możesz następnie wpisać

```
firefox
```

aby uruchomić Firefoksa. Aby przywrócić pełny rozmiar okna, możesz – jak zwykle – kliknąć przycisk znajdujący się w prawym górnym rogu okna programu, ale być może szybciej da się to zrobić za pomocą kombinacji [ALT + M].

W ten sam sposób możesz, w razie potrzeby, utworzyć więcej obszarów roboczych. Chcemy, oczywiście, aby ich ustawienia

Listing 1: Plik `~/.xinitrc`

```
01 #!/bin/sh
02 exec /usr/local/bin/wmi
03
04 if test -x $HOME/.wmi/sti.plz
05 ; then
06     $HOME/.wmi/sti.pl &
07 fi
```


Rysunek 1: WMI ma prosty i wygodny interfejs.

zostały zachowane po kolejnym uruchomieniu systemu, przejdźmy więc do trybu sterowania i wpisujemy

```
save-settings
```

aby zachować ustawienia.

Także w automatycznym uruchamianiu aplikacji po zalogowaniu się nie ma żadnej magii. Poniższy wpis w pliku `~/.xinitrc` uruchomi okno XTerma nazwane `shell` w prawym górnym rogu obszaru roboczego:

```
exec wmiremote -a §§
select-workspace+web
exec xterm &
```

Na koniec wyloguj się, naciskając `[ALT + q]` i zaloguj się z powrotem, aby sprawdzić, czy ustawienia konfiguracji są poprawne.

Listing 2: Plik `~/.wmi/actions.conf`

```
01 intern.cycle-workspace➤
   -prev.keys=ctrl+s
02
03 chain.wsia.seq="select➤
   -workspace+irc"
04 chain.wsia.keys=alt+1
05 chain.wsis.seq="select➤
   -workspace+web"
06 chain.wsis.keys=alt+2
07 chain.wsio.seq="select➤
   -workspace+shell"
08 chain.wsio.keys=alt+3
09
10 extern.firefox.cmd=/usr/bin/firefox
11 extern.firefox.keys=shift+F9
12
13 # Przejście do poprzedniego➤
   utworu w XMMS
14 extern.xmmsr.cmd="xmms -r"
15 extern.xmmsr.keys=shift+F5
16 # Odtwarzanie aktualnego utworu
17 extern.xmmsst.cmd="xmms -t"
18 extern.xmmsst.keys=shift+F6
19 extern.xmmsst.keys=shift+F6
20 # Zatrzymanie aktualnie➤
   odtwarzanego utworu
21 extern.xmmsst.cmd="xmms -s"
22 extern.xmmsst.keys=shift+F7
23 # Przejście do następnego➤
   utworu z listy odtwarzania
24 extern.xmmsf.cmd="xmms -f"
25 extern.xmmsf.keys=shift+F8
```

Uwaga: Aby wyświetlić listę aktualnie zdefiniowanych skrótów, wystarczy napisać

```
wmiremote -p | less
```

Konfiguracja użytkownika

Trzeba przyznać, że domyślny zestaw skrótów sterujących menedżerem WMI jest niezbyt intuicyjny. Dodajmy więc kilka własnych skrótów, aby ułatwić sobie obsługę programu.

Przejdźmy do katalogu konfiguracyjnego WMI – `~/.wmi`. Znajdujący się w tym katalogu plik `actions.conf` służy do definiowania skrótów. Listing 2 zawiera przykłady z mojego własnego zbioru.

Znaczenie wielu z tych poleceń jest dość oczywiste, ale przyjrzyjmy im się bliżej. W wierszu pierwszym skrótowi `CTRL + s` przyporządkowane jest polecenie przełączania się między obszarami roboczymi. Jeśli znajdujesz się w obszarze 3, naciśnięcie `CTRL + s` przeniesie Cię do obszaru 2. Wiersze 3-8 zawierają skróty pozwalające na bezpośrednie przemieszczanie się między obszarami roboczymi. `ALT + 1` umożliwia przejście do obszaru 1 (tu nazwanego „IRC”). Podobnie `ALT + 2` pozwala przełączyć się do obszaru 2, a `ALT + 3` – do 3.

Oczywiście skróty wykorzystać można także do uruchamiania poleceń zewnętrznych. Wiersze 10 i 11 nakazują WMI uruchomić przeglądarkę `Firefox` po naciśnięciu kombinacji `SHIFT+F9`. Możliwe jest także stworzenie bardziej zaawansowanych skrótów – na przykład skróty z wierszy 13-25 pozwalają na sterowanie odtwarzaczem dźwięku `xmms`.

Rozszerzanie WMI

WMI można z łatwością konfigurować i rozszerzać za pomocą szablonów i skryptów. Na stronie [6] znaleźć można całą kolekcję szablonów, które pozwolą Ci zmienić wygląd programu zgodnie z upodobaniami. Instalacja szablonu jest całkiem prosta: wystarczy skopiować plik `theme.conf`, zawierający nowy szablon, do katalogu `~/.wmi`.

Skrypt w Perlu – `wmi.pl` [7] pokazuje, jak łatwo jest napisać rozszerzenie do WMI. Skrypt ten dodaje pasek statusu, na którym wyświetlane są szczegółowe informacje dotyczące obciążenia systemu, liczby przeczytanych i nieprzeczytanych wiadomości oraz aktualnej pory dnia. Aby go zainstalować, musisz wywołać go przed uruchomieniem WMI (np. używając `~/.xinitrc`). Wskazówki, jak to

Tabela 1: Najczęściej używane skróty w WMI

Skrót	Opis
[ALT + i]	Uruchomienie trybu sterowania (input mode)
[ALT + e]	Uruchomienie trybu poleceń (command mode)
[ESC]	Wyjście z trybu
[ALT + m]	Maksymalizacja okna
[ALT + d]	Odlączenie okna od pulpitu (ukrycie go)
[ALT + a]	Przyłączenie do pulpitu okna (przywrócenie go)
[ALT + TAB]	Przełączanie się między oknami
[CTRL + ALT + q]	Wylogowanie

zrobić, znajdują się w Listingu 1 (`~/.xinitrc`). Oczywiście, aby skrypt Perla działał poprawnie, musi znajdować się w katalogu `~/.wmi` i mieć odpowiednie prawa dostępu.

Podsumowanie

Na pierwszy rzut oka WMI może wydawać się bardzo spartański, a przyzwyczajenie się do nowego pulpitu zajmie Ci prawdopodobnie kilka dni. Jednak kiedy nauczysz się podstawowych poleceń i dodasz parę własnych szablonów i skryptów, Twój nowy, niewielki menedżer okien okaże się bardzo użytecznym narzędziem. ■

INFO

- [1] Oficjalna strona projektu: <http://wmi.modprobe.de>
- [2] larswm: <http://home.earthlink.net/~lab1701/larswm/>
- [3] ION: <http://modeemi.cs.tut.fi/~tuomov/ion/>
- [4] evilwm: <http://evilwm.sourceforge.net/>
- [5] ratpoison: <http://www.nongnu.org/ratpoison/>
- [6] Szablony do WMI: <http://wmi.modprobe.de/index.php/WMI/Themes>
- [7] sti.pl: <http://www.dcs.gla.ac.uk/~lativyn/sti/>

AUTOR

Philipp Klein jest obecnie uczniem klasy maturalnej. Wiele swojego wolnego czasu poświęca kwestiom Open Source i wolnych systemów operacyjnych. Kiedy oderwie się od komputera, chodzi do kina albo jeździ na rowerze górskim.